

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2007

ΘΕΜΑ : ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : 6.6.2008

ΤΑΞΗ : Γ'

ΧΡΟΝΟΣ : 2 ΩΡΕΣ (8.00 – 10.00)

ΣΕΛΙΔΕΣ : 9

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ : ΤΜΗΜΑ : ΑΡ.:

ΒΑΘΜΟΣ:

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρία (3) μέρη. Να απαντήσετε σε όλα τα μέρη και σε όλα τα ερωτήματα.

ΜΕΡΟΣ Α' ΓΛΩΣΣΑ**(ΜΟΝΑΔΕΣ 6)***Ο διάλογος*

Ο ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΣ άνθρωπος είναι ο άνθρωπος του διαλόγου, επειδή μπορεί να δέχεται την αλήθεια του άλλου και να επιχειρηματολογεί. Έχει πείρα και τον απαιτούμενο αυτοέλεγχο για να στέκεται καλά απέναντι σε «εχθρούς» και «φίλους», ενώ δε φτάνει ποτέ στα άκρα της εμπάθειας και της χειροδικίας, όσο αποκρουστικά κι αν είναι αυτά που ακούει ή βλέπει μπροστά του. Αυτό βέβαια δε συνεπάγεται συμβιβασμούς και υποχωρήσεις με ό,τι προβληματικό και νοσηρό, αλλά αξιοπρεπή αγώνα για προτάσεις, δημιουργίες και πρωτοβουλίες που θα δώσουν νέα ώθηση στην ατομική και κοινωνική προοπτική. Ο ολοκληρωμένος άνθρωπος δε διστάζει να υπερασπίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα, ούτε δέχεται τη σιωπή, γιατί γνωρίζει ότι είναι συνενοχή. Επιδιώκει το διάλογο, τον πραγματικό διάλογο, και με επιχειρήματα προσπαθεί να φτάνει στην αντικειμενικότητα –όσο αυτή είναι δυνατό να επιτευχθεί– και στην πειθώ. Ο ολοκληρωμένος άνθρωπος έχει παιδεία και ενημέρωση, ξέρει να ασκεί κριτική και αυτοκριτική, παλεύει να γνωρίσει τον εαυτό του, και δέχεται ότι και αυτός μπορεί να κάνει λάθη. Δε συμπεριφέρεται με αλαζονεία

και έπαρση, δεν υποτιμά τους άλλους, και, κυρίως, δέχεται ότι η θεοποίηση του ατομικού συμφέροντος είναι η βασικότερη αιτία για την καταπάτηση της νομιμότητας και του συλλογικού συμφέροντος. Αυτός έχει αγωγή και είναι καλός και χρήσιμος πολίτης μέσα στην κοινωνία. Δεν προσπαθεί να εκμεταλλευτεί τους άλλους για να κερδίσει προσωπικά οφέλη, ούτε υιοθετεί στη ζωή του την απάτη και την παράβαση των νόμων, γιατί έχει μέσα του αξίες, ιδανικά και ηθικές αρχές που τον κάνουν να λειτουργεί ως άνθρωπος με όλη την ευχάριστη σημασία της λέξης.

Ο ολοκληρωμένος άνθρωπος, λοιπόν, έχει μια θετική συμπεριφορά ως πολίτης και ως συνομιλητής. Και πρέπει κάποιος να είναι ολοκληρωμένος άνθρωπος, ώστε να βρίσκεται σε ένα καλό επίπεδο ως συνομιλητής, που θα σέβεται την άποψη του άλλου με πνεύμα ανοιχτό και αμεροληψία.

(Α. ΓΙΑΝΝΟΘΑΝΑΣΗΣ)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- 1) Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα του ολοκληρωμένου ανθρώπου σύμφωνα με το συγγραφέα;

(μον. 3)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 2) α. Να εντοπίσετε στο κείμενο μια τελική, μια βουλητική, μια αιτιολογική και μια αναφορική δευτερεύουσα πρόταση και να τις καταγράψετε. (μον. 1)

α).....

.....

β).....

.....

γ).....

.....

δ).....

.....

β. «Ο ολοκληρωμένος άνθρωπος είναι ο άνθρωπος του διαλόγου, επειδή μπορεί να δέχεται την αλήθεια του άλλου και να επιχειρηματολογεί».

Να δηλώσετε το είδος των προτάσεων στο πιο πάνω απόσπασμα καθώς και τον τρόπο σύνδεσής τους. (μον. 1)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....

3) α. Να γράψετε τα συνώνυμα των πιο κάτω λέξεων, ώστε να διατηρηθεί η σημασία τους
μέσα στο κείμενο. (μον.0,5)

παλεύει:

σέβεται:

β. Να γράψετε τα αντίθετα των πιο κάτω λέξεων: (μον. 0,5)

πείρα:

ατομική:

I. Ελεύθεροι Πολιορκημένοι, Διονύσιου Σολωμού.

Ο Απρίλης με τον Έρωτα χορεύουν και γελούνε,
κι όσ' άνθια βγαίνουν και καρποί τόσ' άρματα σε κλειούνε.*

.....
Λευκό βουνάκι πρόβατα κινούμενο βελάζει,
και μες στη θάλασσά βαθιά ξαναπετιέται πάλι,
π' ολονυχτίς εσύμιξε* με τ' ουρανού τα κάλλη.
Και μες στις λίμνης τα νερά, όπ' έφθασε μ' ασπούδα,*
έπαιξε με τον ίσκιο της γαλάζια πεταλούδα,
που ευώδιασε τον ύπνο της μέσα στον άγριο κρίνο·
το σκουληκάκι βρίσκεται σ' ώρα γλυκιά κι εκείνο.
Μάγεμα η φύσις κι όνειρο στην ομορφιά και χάρη·

η μαύρη πέτρα ολόχρυση και το ξερό χορτάρι.
Με χίλιες βρούσες χύνεται, με χίλιες γλώσσες κρένει:*
«Όποιος πεθάνει σήμερα χίλιες φορές πεθαίνει».

Ερωτήσεις:

- 1) Ποια αντίθεση κυριαρχεί στο πιο πάνω απόσπασμα;
Τι δηλώνει η αντίθεση αυτή και πώς τη βιώνουν οι πολιορκημένοι του Μεσολογγίου;

(μον.1)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 2) «Όποιος πεθάνει σήμερα χίλιες φορές πεθαίνει».
Να σχολιάσετε το στίχο και να επισημάνετε το βαθύτερο νόημά του.

(μον.0,5)

.....

.....

.....

.....
.....
.....

3) Να εξηγήσετε τους πιο κάτω όρους.

(μον.1)

α) παραλογή:.....
.....
.....
.....

β) παραλλαγή:.....
.....
.....
.....

II. Δουλειά χωρίς ελπίδα, Σάμιουελ Τ. Κόλεριτζ.

Όλα δουλεύουν στην πλάση. Για δεξ: τα μελίτσια βουίζουν,
απ' τις φωλιές τους οι σάλιαγκοι* βγήκαν· στρουθιά* φτερουγίζουν.
Και να που κι ο γέρος χειμώνας κι αυτός στο γαλάζιο του απείρου
έχει στα μάτια του, κάτι σαν φως ανοιξιάτικου ονείρου.
Μόνος εγώ μέσα σ' όλα με δίχως δουλειά τριγυρνάω,
κι ούτε αγαπώ, κι ούτε μέλι τρυγώ, κι ούτε πια τραγουδάω.

Κι όμως γνωρίζω κάτι άγνωστους όχτους* που αμάραντ'* ανθίζουν,
ξέρω κρυμμένες πηγές που το νέκταρ σε ρυάκια σκορπίζουν.
Για άλλους αμάραντ', αλίμονο γι' άλλους αν θέλετ' ανθίστε·
όχι! για με μην ανθίστε. Μακριά μου ρυάκια κυλήστε·
μ' έν' αστεφάνωτο μέτωπο φεύγω, με χείλη φρυγμένα,*
κι αν με ρωτάς ποιος με πνίγει καημός, άκου τούτο από μένα:
[δίχως ελπίδα η δουλειά νέκταρ μέσα σε κόσκινο χύνει,
και δίχως κάποιο σκοπό η ελπίδα δε ζει μήτ' εκείνη.]

Ερωτήσεις:

- 1) Τι συμβολίζουν οι «άγνωστοι όχθοι» και «οι κρυμμένες πηγές» στο πιο πάνω ποίημα; (μον.1,5)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 2) Να εξηγήσετε το τελευταίο δίστιχο του ποιήματος και να αιτιολογήσετε τη θέση του ποιητή. (μον.1)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ

«ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΕΛΠΙΣ» Αντώνη Σαμαράκη.

«Μια νύχτα»

Βέβαια, αν κατάφερνε ν' ανοίξει την καρδιά του σ' έναν άνθρωπο, δε θα μπορούσε να βάλει τάξη σε όσα θα του έλεγε. Είχε μια σύγχυση μέσα του. Ήταν φυσικό τοῦτο, γιατί είχε κοιτάξει τὴ ζωὴ γύρω του, τὸν κόσμο. Καὶ ἡ σύγχυση ἢ δική τους μεταδόθηκε σ' αὐτόν. Μήπως ἡ ζωὴ μας, ὁ κόσμος μας, αὐτὰ τὰ χρόνια ὕστερ' ἀπὸ τὸ δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, δὲν εἶναι σὲ σύγχυση;

Εἶχε σκεφτεῖ πάνω στὴ ζωὴ. Γύρεψε νὰ δεῖ τὴν ἀλήθεια. Τὸ ἀληθινὸ πρόσωπο τῆς ζωῆς. Καὶ εἶδε! Μὰ τότε ἀνακάλυψε πὼς εἶχε μείνει μόνος. Εἶχε μπεῖ στὴν περιοχή μιᾶς ἐσωτερικῆς μοναξιᾶς. Ἦθελε νὰ βγεῖ ἀπὸ τὴ μοναξιά του, τὴ μισοῦσε. Δὲν ἔχουμε τὸ δικαίωμα, σκεφτότανε, νὰ μένουμε μόνοι στὸν καιρὸ πού ζοῦμε. Οἱ ἄνθρωποι μᾶς περιμένουν, μᾶς ἀναζητᾶνε! Κι ἂν δὲν μποροῦμε νὰ τοὺς κάνουμε εὐτυχισμένους, μποροῦμε ὥστόσο νὰ τοὺς ἀνοίξουμε τὴν καρδιά μας καὶ νὰ τοὺς ποῦμε πὼς αὐτὴ ἢ ζωὴ δὲ μᾶς ἀφήνει νὰ ἡσυχάσουμε, πὼς εἴμαστε κοντὰ τους, δίπλα τους, μέτοχοι κι ἐμεῖς στὴν κοινὴ ἀγωνία.

Ερώτηση:

Να χαρακτηρίσετε τον ήρωα του διηγήματος. Τον άνθρωπο ποιας εποχής αντιπροσωπεύει; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. (μον.1)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Νοείται ότι στην αξιολόγηση του γραπτού λαμβάνεται υπόψη και η ορθογραφία.

Η Διευθύντρια

Οι εισηγητές:

Θεοδώρα Μαρνέρου, Β.Δ.
Ελένη Χατζηκωνσταντή
Μαρία Παπαδοπούλου
Αντριάνα Μαρκαντώνη
Αντώνης Πηλαβάκης

The image shows a circular official stamp of a school, with the text "ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ" around the perimeter. Overlaid on the stamp is a handwritten signature in cursive script that reads "Δ. Θεοφανίδου".

Δήμητρα Θεοφανίδου